

УДК 372.851.8:33

Красюк Ю.М.

*к. пед. н., доцент, доцент кафедри інформатики та системології
Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна*

Задорожня Т.М.

*к. пед. н., доцент, доцент кафедри статистики та математичних методів в економіці,
Університет державної фіскальної служби України,
м. Ірпінь, Україна*

СИСТЕМА МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗАДАЧ З ДИСЦИПЛІН МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ ТА ІНФОРМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНИХ МОТИВІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

З кожним роком ринок праці підвищує планку компетентнісних вимог, що висуваються до випускників вищих навчальних закладів. Сьогодні випускнику вишу уже недостатньо мати ґрунтовні знання і сформовані вміння з фахових наук. Потрібні висококваліфіковані спеціалісти з широкими за обсягом і глибокими за змістом знаннями та набутими вміннями застосовувати їх в нетипових ситуаціях, вміннями критично мислити та реалізовувати власний творчий потенціал у професійній діяльності та повсякденному житті, націлені на навчання протягом усього життя, які, витримуючи конкуренцію, уміють в умовах ринкових відносин захистити власну думку та інтереси компанії. Підготовка таких фахівців ставить перед викладачами всіх наук актуальне завдання: з перших днів навчання особливу увагу звернути на формування у студентів внутрішніх мотивів до навчання, що виступають обов'язковою складовою їх майбутнього професійного зростання.

О. М. Леонтьєв зазначав, що діяльності без мотиву не буває, «немотивована» діяльність — це не діяльність позбавлена мотиву, а діяльність з суб'єктивно або об'єктивно схованими мотивами [1, С. 102]. Негативні мотиви або їх відсутність можуть змінити будь-які найцінніші, найвагоміші задуми викладача. Тому формування стійких позитивних мотивів навчальної діяльності є обов'язковою психологічною передумовою активної навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Реалізація цього завдання викладачами дисциплін математичного циклу та викладачами інформативних дисциплін ускладнюється досить різномірною підготовкою першокурсників економічних спеціальностей з шкільних курсів математики та інформатики. Тому під час вивчення кожної навчальної теми цих дисциплін на перше місце в структурі мотивації студентів повинні вийти змістовні мотиви, що формують їх навчально-пізнавальний інтерес.

С. Л. Рубінштейн зазначав, що мотиви, які визначають перевагу інтересу до того чи іншого предмету, багатогранні. В основному вони зводяться до наступних:

- безпосередній інтерес до самого змісту предмету, до того змісту дійсності, які в ньому відображаються;
- інтерес викликає характер тієї розумової діяльності, якої потребує предмет;

– у деяких випадках інтерес викликається або у крайньому випадку підсилюється відповідними нахилами юнака та дівчини, а також тим, що дані дисципліни добре їм даються;

– опосередкований інтерес до предмету викликається далі зв'язком його з наміченою в майбутньому практичною діяльністю [2, С. 82-83].

Розглядаючи зв'язки між різними навчальними курсами економічних спеціальностей як невід'ємний компонент системності навчання та враховуючи науково-методичні засади формування міжпредметних інтеграційних зв'язків у навчальному процесі [3] під час аналізу навчальних програм фундаментальних та професійно спрямованих курсів, ми звернули увагу на існування низки тем які дозволяють встановити досить тісні і природні зв'язки, що ґрунтуються на використанні теорії побудови математичних моделей. Так за темою «Системи лінійних алгебраїчних рівнянь» відслідковується зв'язок між дисциплінами математика для економістів та оптимізаційними методами та моделями прийняття рішень в економіці; за темою «Метод найменших квадратів» — зв'язок між математикою для економістів й економіко-математичними методами та моделями. Водночас за даними темами визначено тісний зв'язок з курсом інформатики для економістів, так як доцільно автоматизувати громіздкі процеси розв'язування системи лінійних рівнянь та виконання різноманітних операцій над матрицями (рис. 1). Вивільнення навчального часу дозволить студентам приділити більшу увагу аналізу економічних процесів та інтерпретації отриманих результатів.

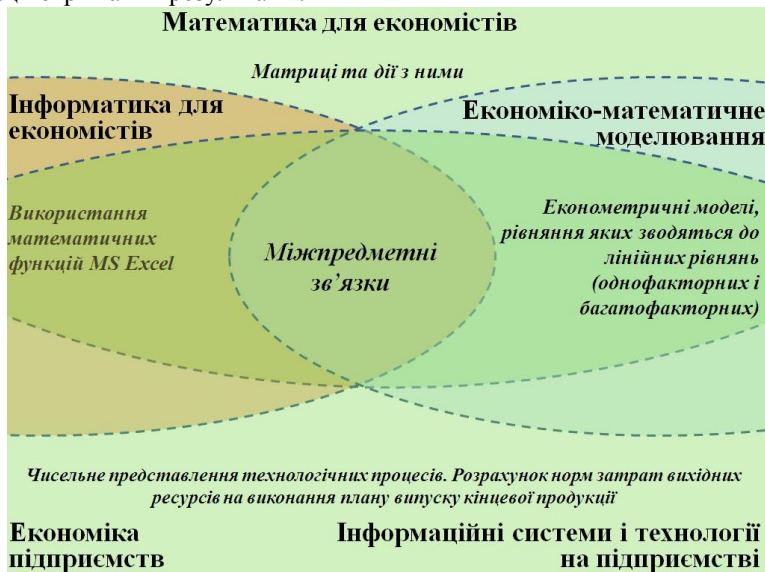

Рис. 1. Міжпредметні інтеграційні зв'язки теми «Матриці та дії з ними» курсу «Математика для економістів»

Установлення та методично виважена реалізація у процесі навчання дисциплін математичного циклу та інформативних дисциплін міжпредметних зв'язків передбачає комплексне використання системи міжпредметних навчальних задач. Це

означає, що викладачі різних дисциплін повинні конструювати не окрему систему навчальних задач для свого навчального курсу, яка буде відірвана від всіх інших дисциплін, а систему прикладних задач міжпредметного характеру (рис. 2) з чітко визначеними близькими навчальними цілями та призначенням, місцем кожної в системі навчальних задач та з дотриманням наступних загально-методичних принципів: науковості, модульності та системності, методичної доцільності, диференційованої реалізованості [4].

Рис. 2. Структурно-логічна схема системи прикладних задач міжпредметного характеру

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность [Текст] / А. Н. Леонтьев. — М.: Политиздат, 1977. — 304 с.
2. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии: В 2-х т. / АПН СССР [Текст] / С. Л. Рубинштейн. — М.: Педагогика, 1989. — Т. 2. — 328 с.
3. Krsiuk I. Interdisciplinary integration ties as a mechanism of implementation competence approach in educational process [Текст] / Krsiuk I., Zadorozhnia T. // Розвиток інтелектуальних умінь і творчих здібностей учнів та студентів в процесі навчання дисциплін природничо-математичного циклу «ІТМ*плюс — 2015»: матеріали II Міжнародної науково-методичної конференції (3-4 грудня 2015 р., м. Суми): у 3-х частинах. — Суми: ВВП «Мрія», 2015. — Ч. 2 — С.57 — 59.
4. Красюк Ю.М. Використання задач дослідницького характеру в процесі навчання вищої математики студентів економічних спеціальностей [Текст] / Красюк Ю.М., Задорожня Т. М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: Науковий журнал. — Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка. — 2010. — №2 (4). — С. 158-170.